

Thị trường vốn trước yêu cầu tăng tốc: Chia sẻ gánh nặng với tín dụng ngân hàng

05:58 24/07/2026

Khi nhu cầu vốn cho nền kinh tế bước vào giai đoạn tăng mạnh, bài toán không còn là mở rộng tín dụng bao nhiêu mà là xây dựng một cấu trúc huy động vốn cân bằng hơn. Phát triển thị trường vốn, đặc biệt là thị trường chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp và các định chế tài chính dài hạn, đang được xem là điều kiện để giảm áp lực lên hệ thống ngân hàng và tạo nền tảng cho tăng trưởng bền vững.

Thị trường vốn cần chuyển từ "kênh bổ trợ" thành trụ cột huy động vốn

Mục tiêu tăng trưởng kinh tế ở mức hai con số trong giai đoạn 2026-2030 đồng nghĩa với nhu cầu vốn của nền kinh tế sẽ gia tăng mạnh. Theo tính toán của Bộ Tài chính, tổng vốn đầu tư thực hiện toàn xã hội trong giai đoạn này cần khoảng 38,5 triệu tỷ đồng, tương đương bình quân 7,7 triệu tỷ đồng mỗi năm, cao hơn hơn hai lần so với giai đoạn 2021-2025.

Quy mô vốn khổng lồ này đặt ra thách thức đối với cấu trúc tài chính hiện nay, khi nguồn lực vẫn chủ yếu được cung ứng thông qua hệ thống ngân hàng.

Tại Hội thảo "Giải pháp phát triển đồng bộ thị trường vốn", các chuyên gia cho rằng mô hình tăng trưởng dựa quá nhiều vào tín dụng ngân hàng đang bộc lộ những giới hạn nhất định. Trong nhiều năm qua, ngân hàng vẫn là "huyết mạch" cung ứng vốn cho nền kinh tế, song đặc thù nguồn vốn huy động chủ yếu là ngắn hạn trong khi nhu cầu vay của doanh nghiệp ngày càng thiên về trung và dài hạn đã tạo áp lực lớn đối với quản trị thanh khoản.

Thị trường vốn được kỳ vọng trở thành kênh huy động vốn trung và dài hạn, góp phần giảm áp lực lên tín dụng ngân hàng và đáp ứng nhu cầu vốn cho tăng trưởng kinh tế. Ảnh AI

Theo số liệu của Ngân hàng Nhà nước, đến cuối năm 2025, tỷ lệ tín dụng/GDP của Việt Nam vào khoảng 146%, thuộc nhóm cao trong các nền kinh tế có thu nhập trung bình. Trong khi đó, quy mô thị trường chứng khoán đạt khoảng 10,6 triệu tỷ đồng, tương đương 82,6% GDP, còn dư nợ trái phiếu doanh nghiệp mới xấp xỉ 1 triệu tỷ đồng, tương đương khoảng 10% GDP.

Những con số này cho thấy thị trường vốn đã phát triển nhưng vẫn chưa tương xứng với vai trò là kênh huy động vốn trung và dài hạn cho nền kinh tế.

Theo các chuyên gia, thay vì chỉ xem thị trường vốn là kênh bổ trợ cho tín dụng, giai đoạn tới cần chuyển sang tư duy phát triển cân bằng giữa hai trụ cột: ngân hàng đảm nhận nhu cầu vốn ngắn hạn và lưu động, còn thị trường vốn đóng vai trò cung ứng nguồn lực cho các dự án đầu tư dài hạn.

Định hướng này cũng đang được Chính phủ thúc đẩy thông qua việc sửa đổi Luật Chứng khoán, hoàn thiện khung pháp lý cho thị trường trái phiếu doanh nghiệp và phát triển thêm các sản phẩm tài chính mới nhằm thu hút dòng vốn trong và ngoài nước.

Mở rộng hệ sinh thái tài chính để tạo nguồn lực cho tăng trưởng dài hạn

Áp lực đối với hệ thống ngân hàng không chỉ đến từ quy mô tín dụng mà còn từ tốc độ tăng nhu cầu vốn của nền kinh tế.

Theo bà Hà Thu Giang, Vụ trưởng Vụ Tín dụng các ngành kinh tế (Ngân hàng Nhà nước), đến ngày 13/7/2026, dư nợ tín dụng toàn nền kinh tế đã đạt gần 20,1 triệu tỷ đồng, tăng 7,86% so với cuối năm 2025, tương ứng khoảng 1,46 triệu tỷ đồng vốn mới được đưa vào nền kinh tế.

Tuy nhiên, tốc độ tăng tín dụng tiếp tục cao hơn tăng trưởng huy động vốn, khiến áp lực cân đối nguồn vốn của các tổ chức tín dụng ngày càng lớn.

Theo bà Giang, để đáp ứng nhu cầu vốn đầu tư trong giai đoạn tới, bên cạnh điều hành tín dụng hợp lý, cần đồng thời nâng cao khả năng hấp thụ vốn của doanh nghiệp và phát triển mạnh các kênh dẫn vốn ngoài ngân hàng.

Ở góc độ chuyên gia, TS. Cấn Văn Lực cho rằng cấu trúc tài chính của Việt Nam cần được mở rộng theo hướng đa tầng thay vì phụ thuộc vào một vài kênh truyền thống.

Theo đó, cùng với thị trường cổ phiếu và trái phiếu doanh nghiệp, cần thúc đẩy sự phát triển của các quỹ đầu tư, quỹ hưu trí, quỹ đầu tư mạo hiểm, doanh nghiệp Fintech, các tổ chức tài chính phi ngân hàng, REITs, thị trường tài chính xanh, thị trường carbon và tài sản số được quản lý theo khung pháp lý phù hợp.

Việc đa dạng hóa các định chế tài chính sẽ giúp doanh nghiệp có thêm nhiều lựa chọn huy động vốn, đồng thời phân tán rủi ro cho toàn bộ hệ thống tài chính.

Song song với việc mở rộng quy mô thị trường, các chuyên gia cũng nhấn mạnh yêu cầu nâng cao chất lượng hàng hóa trên thị trường vốn. Muốn thu hút dòng vốn dài hạn, đặc biệt là vốn quốc tế, thị trường cần tiếp tục cải thiện tính minh bạch, chuẩn hóa công bố thông tin, nâng cao quản trị doanh nghiệp và tăng cường cơ chế bảo vệ nhà đầu tư.

Trong bối cảnh Việt Nam đang triển khai lộ trình nâng hạng thị trường chứng khoán, việc hoàn thiện thể chế không chỉ phục vụ mục tiêu thu hút dòng vốn ngoại mà còn góp phần hình thành một hệ thống tài chính hiện đại, nơi các nguồn vốn được phân bổ hiệu quả hơn theo tín hiệu của thị trường.

Khi thị trường vốn phát triển đủ chiều sâu, áp lực dồn lên tín dụng ngân hàng sẽ từng bước được chia sẻ. Đây không chỉ là giải pháp cho bài toán vốn trước mắt mà còn là nền tảng để xây dựng một cấu trúc tài chính cân bằng, an toàn và bền vững hơn trong giai đoạn tăng trưởng mới của nền kinh tế.

